

gesége a sajátja. Szellemét azonban nem fogja vétke. Milyen törekény! Életében hányszor, de hányszor fogadhatta meg, hogy valamiképpen emberileg is hozzáadó a „feladathoz”. Hányszor negyven napi böjtöt osztott ki már magának elégtételül?

— Emberi gyöngeségem sok van. Súlyos. Az a baj viszont, hogy az embernek a gyöngesége sem egyértelmű, mint ahogy a jósa sem. Az embernek az úgynevezett jó oldalai is veszélyt jelenthetnek. Gondold el, hogy a szentség és az álszentség közt mekkora rokonság van. A hibákkal sem ilyen egyszerű. Mert én például rettenetesen kíváncsi vagyok. Ez bűn, de nemegyszer átségitett majdnem embertelen szituációkon, mert mint egy regényíró, szinte a magam személyes sorsától érzelmileg függetlenül, kíváncsi voltam, hogy az élet milyen következő lépést produkál számomra. Saját magam regényírójává tudtam válni kíváncsiságból. A másik súlyos vétkem: bizonyos infantilitás, gyerekeség, ami másokat gyakran hoz zavarba, és van, aki elveszti a türelmét emiatt, főleg az úgynevezett hivatalos társaságban. A protokoll számára ez tűrhetetlen, elviselhetetlen. De, tudod, mégiscsak költői tulajdonság! Hogyan tudnék enélkül csodálkozni, örülni, szárnyalni önfeledten?! Látod, ez is kétoldalú. A harmadik dolog, ami nálam vétekszámba ment, az az érzelmi életem volt. Nagyon sok problémát és nehézséget okozott, ami talán a neveltetésből is adódott. Tulajdonképpen szerelemre születtem, és az egyik boldogtalan szerelemből gázoltam a másikba, rettenetes intenzitással. Akkor meg az történt, hogy annak ellenére, hogy én voltam, aki kudarcot vallott, én bűnhődtem. Mert ha az ember lélekkel nem győz egy szerelmet, akkor az visszaesik a testbe és átváltozik merő szexualitássá. És a szexualitás kísértései is borzasztóan meggyötörték az életemet.

— A hiúság nem volt nagy problémám. De nem állítom, hogy nem voltam hiú. Ez nálam inkább a féltékenységre, irigységre formájában jelentkezett. De talán két percig, ha tartott. Nem mondom, hogy nem éltem át. Ha csak egy indulat erejéig is. Nem okozott hosszasan tartó problémát. Azt hiszem, végül is objektív voltam, nagyon boldoggá tett, ha valakit találtam, akire egy pillanatig irigykedhettem. Mert azután feloldódtam benne, felnéztem rá. Ha például Bachot hallgatok, bizonyára furcsa lenne, ha irigykednék. Vagy Bartó-

kot, Vivaldit. Ezek értékek, melyekben nyugodtan fel lehet oldódni és felkelene oldódni. Persze egészen mások a kortársi mértékek! Amik a kortársaknál helyel-közrel nehézséget okoznak, azok az érdemtelen elismerések. Most a jó tehetségekről szöveg elsősorban, mert az ember a tehetségtelenre, még ha nagy sikere is van, tulajdonképpen nem féltékeny. Mérges, de nem féltékeny. Nehézség csak a tehetségesnél van. Ha egy tehetséges ember szerepet kap akkor, amikor te levegőhöz se jutsz, egyedül ez okozhat gondokat. Jóllehet az embernek megvan a másik oldala is, hogy ez azért mégiscsak valódi érték. Én nem, ő igen. Istenem...

— Beleszülettünk térbe és időbe. S addig, amíg nem vagyunk legalább olyan nagylelkűek, mint a természet és legalább olyan nagyvonalúak, nem vagyunk igazán keresztények sem. Legalább a természetes szintjét el kellene érniünk, ami pedig nem is a végső aspirációnk. Ahhoz már olyan nagyvonalúnak kellene lenniünk, mint maga az univerzum. Mindig éreztem, hogy tőlünk ötmillió fényévre egy csillagon a világ legszébb hajnalai játszódnak le minden

Kondor Béla Pilinszkynek ajánlott rézkarc.